

در بدخشان کوهی - جمهوری تاجیکستان چی میگذرد؟!

کودتای بزرگ ابریشم: که درگیر نبرد برای تسخیر دالان واخان است

از منابع: روسی زبان: نوشته ایوان پتروف

فشرده سازی و ویراستاری از ما

پس از شورش و مسدود شدن شاهراه پامیر، رهبر غیررسمی بدخشان کوهی تاجیکستان کشته شد. قتل یکی از رهبران مردم بدخشان کوهی در خاروق به نقطه جدیدی از رشد درگیری بین دوشنبه و خودمختاری بدخشان کوهی تبدیل شد. مامدبوکیر / مامدبوکیروف، که در بین مردم محلی به نام بوکر معروف بود، رهبر شورش شناخته می شد، در نتیجه مسیر کلیدی به ایالت های همسایه، شاهراه پامیر، مسدود شد. چه کسی می تواند پشت قتل عام رهبر بدخشان باشد و چرا به خاطر جاده های کوهستانی دائماً خون ریخته می شود - در یک آرتیکل نشریه ایزوستیا چاپ روسیه میخوانیم:

"یکی از رهبران غیررسمی منطقه خودمختار گورنو-بدخشان (GBAO/ГБАО) در 22 می 2022 در مرکز اداری این منطقه کشته شد. موضع رسمی نیروهای امنیتی تاجیکستان این است که او قربانی دعوای جنایتکارانه شده است. در وزارت امور داخله، او را «سرکرده گروه جنایات سازمان یافته محله برخاروق» می نامند. معلوم است که او در نزدیکی خانه خود درگذشت. بر اساس یک روایت، او توسط یک تک تیرانداز مورد اصابت گلوله قرار گرفته است، بر اساس روایت دیگر، زمانی که این مرد به تنهایی در شهر بونینا قدم می زد، توسط افراد ناشناس داخل موتر تیز رفتار از فاصله نزدیک مورد اصابت گلوله قرار گرفت. علیرغم اینکه مامدبوکیروف قطعاً با دنیای جنایتکاری مرتبط بود، اما جاه طلبی های سیاسی نیز داشت. او و همچنین مخالفان محی الدین کبیری و علی شیرزامونوف سازمان دهنده گان اعتراضات گسترده در منطقه به شمار می رفتند."

وقایع قیام:

مامدبوکیروف در اظهارات سیاسی خود گفت که به دنبال خودمختاری برای منطقه است، علیه مقامات منصوب شده توسط دولت مرکزی در بدخشان کوهی GBAO/ ГБАО به ویژه علیه علیشیر میرزونابوتوف صحبت کرد و او را به جنایت متهم کرد. به گفته مقامات رسمی، بوکر و اطرافیانش سازمان دهنده گان جامعه جنایتکار و تروریست ها بودند. دلیل آغاز مرحله فعال شورش، مرگ یکی از افراد مامدبوکیروف - گلبدین زیبکوف 29 ساله در نوامبر سال 2021 بود. شعارهایی که تحت آن تظاهرات برگزار شد، ظاهراً توسط بوکر سازماندهی شده بود، کاملاً بی ضرر به نظر می رسید: مردم محلی شکایت داشتند که مقامات رسمی تلاش می کنند آنها را خفه کنند و آنها را به جدایی طلبی متهم می کنند. همچنین خود بوکر و معترضان خواستار تحقیقات کامل در مورد مرگ یک جوان و همچنین رفع موانع در شهر خاروق شدند. به هر حال، زیبکوف توسط مقامات به گروهانگیری و تحریک خصومت متهم شد. اقدامات رادیکال تر پروتستان ها پس از اولین قربانیان در میان شورشیان و آغاز تعقیب جزایی آنها آغاز شد. در ماه می 2022، امرالدین آلوآتشیوف، یکی از رهبران جوانان پامیر، به هشت سال و نیم زندان محکوم شد. مردم مجدداً به جاده ها ریختند و در واکنش، مقامات آغاز عملیات ضد تروریستی را اعلام کردند و ترافیک را مسدود کردند. گزارش شده است که "هشت شبه نظامی کشته، 11 نفر زخمی و بیش از 70 نفر از اعضای فعال گروه تروریستی بازداشت شدند".

معترضان (که تعداد آنها توسط مقامات 200 نفر تخمین شده است) از جمله "شاهراه دوشنبه - خاروق و جاده منتهی به دفتر قوماندانی سرحدی را در سه نقطه مسدود کردند." منابع ایزوستیا تلاش معترضان برای بستن شاهراه پامیر در خاروق را اشتباه مهلک بوکر می دانند که به سرنوشت او مهر زد. این مسیرهای لوژستیک بدخشان کوهی هستند که امروزه از نظر اقتصادی و ژئوپولیتیکی اهمیت بیشتری پیدا می کنند.

مامد بوکر کی بود؟

اعتقاد بر این است که مامدبوکیروف مانند بسیاری از صاحبان قدرت در بدخشان کوهی (چه رسمی و چه غیررسمی) در قاچاق مواد مخدر دست داشت، اما خود او بارها تاکید کرد که با مواد مخدر مبارزه کرده و حتی رنج کشیده است زیرا محموله بزرگ هیروئین را پوشش داده و مخفی نموده است. (وزن آن 736 کیلوگرم بود). با این وجود، بدیهی است که او از تجارت مواد مخدر آگاه بود و هدف از اقدامات

او تضعیف کنترل سرحدی بر کاروان‌های افغانستان بود: برداشتن موانع در خاروق (یکی از خواسته‌های شورشیان) تلاشی مستقیم برای تضعیف کنترل قاچاق است.

این شخص برای ارگانهای مبارزه با مواد مخدر علاقه عملیاتی زیادی داشت، زیرا او قدرت واقعی در مناطق سرحدی منطقه خودمختار گورنو-بدخشان داشت. - او پس از دستیابی به آتش بس بین مقامات و مخالفان (اپوزیسیون متحد تاجیکستان) رتبه دگروالی و پست عالی را در خدمات سرحدی تاجیکستان دریافت کرد. سهمیه 30 درصدی برای مخالفان از جمله بسیاری از بدخشانی‌ها برای مناصب در دستگاه اداری و نظامی وجود داشت، به هر حال، عبدالحلیم نظرزدا، آغازگر شورش خزان 2015، پست خود را در همان سهمیه گرفت.

منبع دیگری خاطرنشان کرد که نظرزاده، بر خلاف بوکر، فردی بود که در ساختارهای قومی بدخشان ادغام ضعیفی داشت، زیرا او به کاراتگین‌ها تعلق داشت. کاراتگین منطقه تاریخی در تاجیکستان است که در کوه‌های کنار رود وخنش واقع شده است. در پامیر، نماینده گان این قوم به عنوان غریبه تلقی می‌شوند. اما با این وجود، او به خوبی می‌توانست در مبارزه برای ترافیک شرکت کند. با این حال، نسخه وجود دارد که جنرال نظرزاد قربانی تحریک سرویس‌های ویژه شد.

به گفته یک منبع از کارمندان سابق بخش مبارزه با مواد مخدر، قاچاق مواد مخدر تنها بخش کوچکی از تجارت غیرقانونی است که در بدخشان کوهی صورت می‌گرفت.

-قاچاق تجهیزات، سلاح و مهمات سنگ‌های قیمتی که دهه هاست در این مکان‌ها هم به شرق و هم به غرب می‌رود.

به گفته همان منبع جاده دو سرکه در ارتفاع 4000 متری از سطح بحر که دوشنبه، هوگور و اوش (قرغیزستان) را به هم متصل می‌کند، یک مسیر استراتژیک است که از نظر لوژیستیک بازار مواد مخدر را تامین می‌کند.

مسیر روده مانند:

باج‌گیری مستمر ساختارهای غیررسمی با مسدود کردن شاهراه پامیر در خاروق، و این مرکز حمل‌ونقل به چین، افغانستان و کشورهای مستقل مشترک المنافع، احتمالاً دلیل واقعی حذف بوکر و حامیان او در بدخشان کوهی بود.

آندری گروزین در روزنامه ایزویستیا مینویسد: "پامیر، علیرغم جمعیت کوچکش (اعداد و ارقام نفوس آن با آنها با یکی از مناطق اداری مسکو قابل مقایسه است) و بازار داخلی نسبتاً ناچیز، اما دارای پوتانسیل حمل و نقل عظیمی است. - از یک طرف راه خروجی به دالان واخان دارد. این راه "روده مانند" که بین سرحدات چندین ایالت کشیده شده است، در واقع توسط کسی کنترل نمی‌شود.

کریدور واخان یک نوار باریک از زمین در شرق افغانستان (ولایت بدخشان) به طول حدود 300 کیلومتر و عرض 15 تا 57 کیلومتر در دره‌های رودخانه‌های پامیر، واخان و پنج قرار دارد.

از یک طرف - چینی‌ها، از طرف دیگر - آسیای پس از شوروی، از طرف سوم - افغانستان. گروزین خاطرنشان می‌کند که پاکستان بسیار نزدیک است، در فاصله کوتاه از هند... دروازه‌های ترانزیت غول‌پیکری که تحت حاکمیت جنایات سازمان یافته، کارتل‌های مواد مخدر {سازمان جنایی که عملیات قاچاق مواد مخدر را انجام می‌دهند} و جوامع مشابه اند.

شرق شناس یادآوری می‌کند که هر جا ساختارهای غیررسمی حکومت می‌کنند، نه تنها قاچاق مواد مخدر، بلکه به طور کلی انواع قاچاق نیز رونق می‌گیرد. به عنوان مثال در برخی از کشورهای حوزه کارائیب {منطقه کارائیب، شامل بحر کارائیب، جزایر این بحیره و کرانه‌های مجاور آن می‌شود. منطقه کارائیب، در جنوب شرقی آمریکای شمالی، و در شرق آمریکای مرکزی و در شمال غربی آمریکای جنوبی قرار گرفته است} و آسیای جنوب شرقی وضعیت مشابه است. او معتقد است که چنین مناطق خاکستری زیادی در این سیاره وجود ندارد - صرف چهار یا پنج مکان است. که یکی آن همین اطراف دالان واخان است.

قبلاً در مورد قاچاق هروئین مطالب زیادی گفته شده است. اما، از دیدگاه من، قاچاق مواد مخدر مهم ترین چیز در بدخشان کوهی نبود، فقط یک کار اضافی بود. این کارشناس تصریح می‌کند که محموله های قاچاق مختلف به همه جهات و هر کجا انجام می‌شود و ادامه دارد.

ما هم در مورد کالاهای مصرفی صحبت می‌کنیم و هم در مورد سنگ های قیمتی، نیمه قیمتی، فلزات معدنی کمیاب. لاجورد، یاقوت های افغانی که از این راهرو از کشوری به کشور دیگر حرکت می‌کنند. حجم گردش آن را فقط می‌توان با نتیجه گیری های تخمینی متخصصان قضاوت کرد. اگر نه میلیاردها، پس قطعاً صدها میلیون دالر. آندری گروزین تخمین می‌زند که این ارقام با تخمین های کارشناسان بین المللی در مورد قاچاق هروئین قابل مقایسه است.

برمبنای ایزویستیا: دفتر مبارزه با مواد مخدر و جرایم سازمان ملل متحد تخمین می‌زند که از سال 2015 تا 2020، افغانستان 83 درصد از کل هروئین کره زمین را تولید کرده است. در سال 2020 برداشت تریاک به 7 هزار تن رسید و کارشناسان در سال 2021 از افزایش 37 درصدی سطح زیر کشت تریاک در این کشور خبر دادند. سهم ابر قدرت ها {شیران} از این فیصدی ها از طریق کشورهای مشترک المنافع می‌رود.

ترافیک در شاهراه های تریاک:

یکی از مشکلات لوژستیک خاکستری در بدخشان کوهی امروزه جاده هایی است که کاروان های قاچاق در آن تردد می کنند. آنها برخلاف مسیرهای سرحدی افغانستان-ایران یا افغانستان-پاکستان به دلیل سنگلاخ بودن و کمبود زیرساخت، برای وسایل نقلیه سنگین بسیار ناخوشایند هستند.

در واقع به دلیل بد بودن جاده ها، جریان قاچاق مواد مخدر به شمال نسبتاً کم است. با الاغ چیز زیادی نمی توانید بیاورید، با موتر نیز رفتار چیز زیادی نمی آورید. رئیس بخش آسیای مرکزی و قزاقستان در مؤسسه کشورهای مشترک المنافع می گوید:

"یکی دیگر از موانع بر سر راه تجارت خاکستری، پسته های بازرسی متعددی است که دوشنبه ایجاد کرده است. در بهترین حالت برای قاچاقچی، شما باید برای هر کدام هزینه کنید و این گران است، کسب و کار زیان آور می شود".

گروزی، کاندیدای علوم تاریخی، می گوید: «در واقع، تشکلهای جنایتکار به عنوان لخته های خون در مسیر ایجاد جریان های تجاری رسمی و نیمه رسمی عمل می کنند. اگر تاجیکستان به هدف خود دست یابد، وضعیت جریان کالا ممکن است ظرف یک یا دو سال تغییر کند".

بازی بزرگ ادامه دارد:

امپراتوری روسیه در پایان عمر خود برای همین بدخشان تلاش کرد. دلیل آن فقط "بازی بزرگ" بازی بزرگ یک رقابت امپریالیستی بین بریتانیا و امپراتوری روسیه برای تسلط بر آسیای جنوبی و مرکزی بود که از 1813 تا 1907 ادامه یافت. نبود، واقعیت این است که مقامات روسی از "سقف جهان" آگاه بودند. از نظر حمل و نقل بسیار جالب بود. گروزی می افزاید: "چین امروز این را بیش از پیش درک می کند، برای هر روزنه، حتی کوچک ترین و بی اهمیت ترین بازار کالایی می جنگد".

بدخشان تاجیکستان "برآمدگی شمالی" بر فراز ولایات افغانستان است که از نظر تجارت و لوژیستیک برای کل افغانستان از اهمیت اقتصادی زیادی برخوردار است. همچنان اهمیت نظامی-سیاسی منطقه به سختی قابل برآورد است. در مجاورت این مسیرها، نیروهای مختلفی از جنایتکاران آشکار گرفته تا مزدوران خارجی، نماینده گان خدمات ویژه از کشورهای مختلف جهان بسیج و پراکنده شده اند.

اکنون شورشیان و به اصطلاح مقاومت گران ضد طالبان در کجا جمع شده اند؟ یکی می گوید که در تاجیکستان، دیگری می گوید پنجشیر و هم اندراب و جاهای دیگر را هم نام می برند. در هر صورت جایی است، که به دلیل موقعیت فیزیکی و جغرافیایی، توسط مقامات مرکزی کنترل نمی شود.

مجموعه از دسیسه های بین المللی:

هر بحرانی در تاجیکستان تحت تأثیر عوامل خارجی است. به گفته آندری گروزی، در واقع، امروز تاجیکستان از نظر مالی کاملاً به چین وابسته است و تحت حمایت آن است. جمهوری آسیای مرکزی در حال حاضر شروع به پرداخت بدهی های خود به امپراتوری آسمانی کرده است - بیش از 1000 کیلومتر مربع از خاک تاجیکستان تحت صلاحیت جمهوری خلق چین قرار گرفته است.

نفوذ چین قابل توجه و جدی است. این کارشناس تأکید می کند، سوال دیگر این است که چین تلاش می کند نفوذ خود را در تصویر سیاسی روز تبلیغ نکند و در نزاع های داخلی که به طور دوره پی در آنجا ایجاد می شود، دخالت نکند.

این کارشناس می گوید: روسیه بزرگترین پایگاه نظامی در خارج از کشور را در قلمرو جمهوری تاجیکستان دارد.

موجودیت پایگاه نظامی 201 در تاجیکستان (تا سال 2004 - فرقه 201 تفنگدار موتوریزه) هدف اصلی و نشانه حضور نظامی روسیه در آسیای مرکزی است. در دوشنبه و بختر مستقر است. بر اساس برآوردهای مختلف، این پایگاه بین 5000 تا 8000 سرباز دارد که تابع ناحیه نظامی مرکزی است. پرسونل آن به طور منظم در تمرینات در مقیاس بزرگ از جمله با متحدان شرکت می کنند .

به سبک لارنس عربستان

گروژین خاطرنشان کرد که تمام سیاست در تاجیکستان مملو از تحریکات واقعی یا سوء ظن به تحریکات است. انگلیسی ها جایگاه ویژه در زمینه دسیسه ها داشتند و دارند.

-از زمان لارنس عربستان، استخبارات انگلیس همیشه به آنچه در بدخشان می گذرد علاقه نشان داده است، من مطمئن هستم که جیمز باند ارتباطات خوبی با رهبران سازمان های مختلف غیررسمی برقرار کرده بود. آندری گروژین توضیح داد که این شامل قاچاق و عرضه سنگ های قیمتی و سایر کالاهای ممنوعه است. با این حال، این متخصص واضح کرد که هیچ مدرک جدی از این فرآیندها وجود ندارد.

البته در تاجیکستان منافع مشترکی وجود دارد. این منطقه جالب از لحاظ لوژستیک، سیاسی، اقتصادی توجه خارجی ها را به خود جلب می کند و تلاش برای آن در حال وقوع است. این عقیده وجود دارد که ما با دور جدیدی از "بازی بزرگ" روبرو هستیم: غرب متحد آنگلوساکسون منابع خود را متمرکز کرده و مناطق مختلفی را در مرزهای روسیه به آتش می کشد. و من فکر می کنم که این مفهوم قابل توجه است. در پایان، منطق روابط بین الملل وجود دارد: اگر بخواهند روسیه را تضعیف کنند، این کار را در جهات مختلف انجام می دهند، از جمله در تاجیکستان که متحد استراتژیک روسیه است.

پایان مبحث

منابع

<https://iz.ru/1339726/ivan-petrov/velikii-shelkovyi-putch-kto-uchastvuet-v-bitve-za-vakhanskii-koridor?fbclid=IwAR2M0EXKxu4lq22mnSIG4OJgx5MvzCkYh9KBrKUWMCrNm6Ui0DO-1qBdZ2U>
